

Віктор Гуменюк,
*доктор філологічних наук, професор,
 завідувач кафедри української філології
 Таврійського національного університету
 імені В. І. Вернадського*

Сьогодні, крім аналітичних доповідей, тут також вірші звучали. Я також дозволю собі невеличкий вірш прочитати; думаю, що він дуже символічний в контексті нашої тематики.

Київ наш — не ваш,
 Русь не ваша, наша.
 В головах у вас несусвітня каша.
 Кажете, ми — це ви,
 Вважаєте, нас нема
 І неймовірна пиха
 Вас, чомусь, пройма.
 Дивіться, з тої пихи не лусніть, господа.
 Стороною і вас, і нас хай обходить біда!

Цей вірш мною був написаний п'ять років тому. Не сьогодні. Тобто я цю біду передчував. І написав я його у Трускавці. Перед цим ми були з дружиною в Празі на екскурсії. Їдемо в автобусі і там, у Празі, запитують: «Якою мовою вести вам екскурсію?». Якщо більшість просить англійською, то буде англійською, більшість просить російською, то буде російською, і так далі. Без проблем. Вирішується питання відразу. А ось як це буває у Трускавці: «Чи всі розуміють українську мову?» — «Да, да, нам українською мовою». Чуємо заяву двох людей: «А ми із Донбаса». Все — без жодних розмов екскурсія йде російською мовою. Ми з

дружиною з Криму приїхали, хотіли почути в Західній Україні українську мову, але це було неможливо. І так було насправді: такі там в Галичині бандерівці. Скільки ми їздили, ходили на екскурсії, скрізь (заради двох-трьох людей з Донбасу чи з Криму) всі інші мусили слухати екскурсію російською. Звичайно, що мусить бути толерантність, без сумніву. Це дуже тонка справа — мовна політика, але коли вона вже за межі абсурду виходила і продовжує виходити, то це уже і дало нам результат цієї надмірної толерантності.

Звичайно, сьогодні в Криму живеться складно. Я така людина, що вважаю, що треба в будь-яких умовах себе гідно вести; не стогнати, а гідно приймати удари долі. Я жив, виховувався в Радянському Союзі. Там теж було нелегко з українською мовою, з українською культурою. Ну що ж, тоді було складно, а в Криму і зараз складно. Я не був ніколи політиком, працюю професором Таврійського національного університету, завідувачем кафедри був і лишився зараз. Продовжую там всіляко відстоювати і в міру своїх можливостей захищати українську мову. Був також режисером українського театру, ставив вистави. Останню виставу, «Назар Стодоля», я ще поставив в українському театрі. У нас люди ходили, з задоволенням дивилися вистави. Потім це слово «український» з назву театру прибрали і тепер це вже просто «Кримський музикальний театр». Ще дехто називає його українським, але він вже не український. В Криму, звичайно, такі згубні тенденції є, вони переважають і полягають у тому, що треба знищити все українське. В школах обмаль українських класів і української мови. Треба було б, щоб все було згідно з законом, як належить: три державні мови — українська, кримськотатарська, російська, але це не так у реальності. Проте навіть у межах цієї мовної політики все-таки нам вдається дещо українське відстоювати і розвивати. Відчувати себе українцями і давати можливість іншим робити це — таке наше гасло. Дякую за увагу!

Ганна Скрипник: Спасибі, пане Вікторе! Те, що професор В. Гуменюк, не оглядаючись на жодні вказівки, розбудовує україністичну кафедру в Криму, маркує його справді громадянську патріотичну позицію. Наш респект Вам, шановний колего!

Друзі! Дозвольте надати слово пані Галині Корбич, доктору габілітованому, професору Університету імені Адама Міцкевича в Познані.